

Tertialrapport

Stockholm Vatten och Avfall

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Vi har hållbara effektiva processer	4
3	Vi finns till för våra kunder	6
4	Vi är en attraktiv arbetsgivare	7
5	Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten.....	8
6	Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten.....	10
7	Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall.....	12

1 Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har för 2017 satt upp nya långsiktiga bolagsmål som nu hanteras i ILS-webb, stadens gemensamma målverktyg. På bolagsnivå följs de sex bolagsmålen upp med hjälp av ett antal bolagsindikatorer. Rapporteringen för andra tertialet visar att arbetet mot de nya målen flyter på bra, men att det finns förseningar inom vissa områden jämfört med ambitionsnivån. Under varje bolagsmål finns nedan en analys av läget i relation till den strategiska planen för 2017-2021.

Indikatorer och aktiviteter mot stadens mål och ägardirektiv redovisas i den separata utfallsrapporten till Stadshus AB.

Bolagsmål:

2 Vi har hållbara effektiva processer

Analys

Under året har Stockholm Vatten och Avfalls ledningsgrupp tagit fram en karta för verksamhetens övergripande processer. Arbetet pågår med att införa och förankra en ny plattform (verksamhetsledningssystem) och organisation för att beskriva och utveckla våra arbetssätt.

Bolaget har genomfört en intressentanalys och fattat beslut om verksamhetens viktigaste hållbarhetsfrågor som ska ligga till grund för handlingsplan och hållbarhetsredovisning. Under hösten pågår arbetet med förankring och inhämtning av underlag.

Arbetet pågår med att ta fram riktlinjer för en IT-strategi för Stockholm Vatten och Avfall så att IT-policyn följs och systembeslut tas i rätt forum (ledningsgruppen). I arbetet ingår att ta fram beslutsunderlag till ledningsgruppen på en IT-systemarkitektur som är så generell som möjligt och bygger på standardsystem. Efter en genomlysning av IT-funktionen under sommaren finns underlag för att sätta den framtida ambitionsnivån på kommande ledningsgruppsmöte.

Under perioden togs en nulägesanalys kring bolagets tekniska informationshantering fram i syfte att ligga till grund för en bolagsgemensam strategi inom området. Nulägesanalysen presenterades i ledningsgruppen i juni och uppdrag gavs att utforma ett projektdirektiv för det fortsatta arbetet. Motsvarande nulägesanalys tas fram för den administrativa informationshanteringen.

Förnyelsetakten i befintligt ledningsnät har ökat jämfört med 2012-2014. Ägardirektivet om ökad förnyelsetakt kom 2013. Arbetet pågår för att utveckla indikatorer som ska redovisa ökat förebyggande underhåll i enlighet med ägardirektiv och strategi.

Sammanfattning indikatorer

- 1 ■
- 3 ◆
- 4 ●

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
◆ Andel kartlagda övergripande huvudprocesser (%)				100 %
Analys En övergripande processkarta är framtagen av ledningsgruppen. Utifrån den kommer kartläggningar att ske av de övergripande processerna. Tidplan ska sättas under hösten.				
■ Lösning finns för ett verksamhetsledningssystem. Bedömning 1-3				
Analys Arbetet med lösningen för verksamhetsledningssystemet är i full gång och i slutet av året planeras piloter för att testa upplägg och verktyg				
◆ Beslutad och implementerad IT-strategi och systemstruktur Bedömning 1-3		◆ 2. Delvis uppfylld		
Analys Arbetet med IT-strategin är påbörjat.				

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
 Framtagen strategi för informations- och dokumenthantering	 3. Helt uppfyllt			
 Utvecklat och implementerat miljö- och hållbarhetsindex utifrån hållbarhetsaspekterna. Bedömning 1-3	 2. Delvis uppfyllt			
<i>Analys</i> Arbetet med att utveckla ett index är påbörjat, men vi behöver invänta de workshops som är planerade i höst för att inhämta underlag till hållbarhetsarbetet.				
 Indikator för andel förebyggande underhåll på plats. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
  Förnysetakt	3			3
  Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (Mkr)	151			505
<i>Analys</i> Prognosen för investeringar i befintligt nät är sänkt till följd av förskjutningar i tidplaner samt svårigheter att hitta tillgängliga entreprenörer.				

Bolagsmål:

3 Vi finns till för våra kunder

Analys

Fortsatt implementering pågår av ny profil för att förtydliga vårt uppdrag och för att uppfattas som en sammanhållen verksamhet.

Under andra tertialet har vi fortsatt arbetet med att kartlägga Stockholm Vatten och Avfalls kundprocess. En rad förbättringsåtgärder har identifierats och ett fortsatt förbättringsarbete kommer att pågå under året.

Arbetet med att implementera ett gemensamt verksamhetssystem för VA- och avfallsverksamheterna fortgår. Beslut har tagits för att utveckla en mobil plattform som möjliggör kundvänliga självbetjäningstjänster och en kundapp. Inför utvecklingen av denna genomförs dels en benchmarkundersökning, dels en kundundersökning.

För att tydliggöra vilka vi är, vad vi vill och vi gör och därmed stärka vårt varumärke genom proaktiv kommunikation har en kommunikationsstrategi arbetats fram. Den stödjer den strategiska planen och syftar till hög kännedom och högt förtroende för Stockholm Vatten och Avfall.

För att nå målet med att minska avfallsmängden och värna vattenmiljön arbetar vi aktivt med att engagera och motivera stockholmarna till en miljömässigt hållbar livsstil. Dels genom olika kommunikationskampanjer och aktiviteter, dels genom att identifiera samarbeten med aktörer som kan hjälpa oss att sprida våra miljöbudskap på ett spännande och nyskapande sätt till en bredare målgrupp.

I juni tog Stockholm Vatten och Avfall beslut att skriva avtal med Skansen kring ett samarbete i Baltic Sea Science Center. För att öka insamlingen av matavfall fortsätter utvecklingen av den regionala matavfallskampanjen. Samtliga kommuner i Stockholm medverkar nu i denna kommunikationssatsning.

Sammanfattning indikatorer

3

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
Framtagande och genomförande av kundmätning. Bedömning 1-3	2. Delvis uppfylld			
Analys Planering av kundmätning pågår.				
Definierade servicenivåer för Stockholm Vatten och Avfall. Bedömning 1-3	2. Delvis uppfylld			
Analys Ett förslag till servicepolicy är framtaget.				
Beslutad kommunikationsstrategi	2. Delvis uppfylld			
Analys Kommunikationsstrategin är framtagen, men ej beslutad.				

Bolagsmål:

4 Vi är en attraktiv arbetsgivare

Analys

Under andra kvartalet har bolaget för första gången använt stadens verktyg och erbjudit ferieplatser i samarbete med stadens förvaltningar med positivt resultat. Samarbetet kommer att vidareutvecklas inför 2018.

Under perioden har rekryteringen av en arbetsmiljöstrateg slutförts och tjänsten tillträdtes 1 oktober.

Den första kartläggningen av organisatorisk och social arbetsmiljö genomfördes i juni och resultatet distribuerades till respektive chef efter semesterperioden. Stödmaterial finns framtaget för hantering och dialog kring resultatet.

En utbildningssatsning inom arbetsmiljöområdet genomfördes under perioden för chefer och arbetsmiljöombud.

Sammanfattning indikatorer

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmåål
 Andel av de som säger upp sig som går vidare till annan intern tjänst (%)				
  Aktivt Medskapandeindex	76			83
Analys Detta är resultatet från medarbetarundersökningen genomförd jan 2017. 2015 års AMI låg på 78, alltså något högre. Vi tror att det något lägre resultatet i år har att göra med att organisationen har varit mer ansträngd på grund av flytten från egna kontor på Torsgatan till aktivitetsbaserat kontor i Ulvsunda, samt ett flertal systembyten som påverkat många funktioners arbetssätt.				
  Index Bra arbetsgivare	85			85
Analys Målvärdet är satt utifrån resultatet för 2015.				
  Index Psykosocial arbetsmiljö	74			76
Analys Personal Vi har minskat två enheter från utfallet 2015. Vi tror att det något lägre resultatet i år har att göra med att organisationen har varit mer ansträngd på grund av flytten från egna kontor på Torsgatan till aktivitetsbaserat kontor i Ulvsunda, samt ett flertal systembyten som påverkat många funktioners arbetssätt.				

Bolagsmål:

5 Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten

Analys

Arbetet med att skapa en organisation för den framtida dricksvattenförsörjningen är påbörjad men behöver intensifieras. Rekrytering pågår till den strategiska enheten för att stärka upp inom verk och ledningsnät. Att denna organisation och rekrytering inte är klar och satt får genomslag på planerna för kapacitetshöjande åtgärder på vattenverk och distribution. Det finns ett flertal identifierade åtgärdsförslag som behöver tidssättas och samplaneras i en gemensam handlingsplan. Vidare utredningar kring statusen på våra anläggningar behöver genomföras där vi under hösten kommer att göra en första inventering av Lovö vattenverk. Det är tyvärr både resursbrist internt och externt varför detta arbete inte kunnat påbörjas förrän efter sommaren.

De tidigare identifierade åtgärderna pågår trots att den övergripande handlingsplanen inte är satt, detta för att minska risken för förseningar kommande år. Exempel på åtgärder som pågår är dubblering av kritiska huvudvattenledningar och säkrad processövervakning. Flertalet av åtgärderna är dock komplicerade så som ny reservoar vid Uggleviken och åtgärder i anläggningar (övertäckning av långsamfilter och snabbfilter) under drift vilket medför långa genomförandetider. Utredning kring övertäckning av långsamfilter påbörjades under våren dock visade det sig vara oerhört tekniskt komplicerat varför detta har avbrutits.

Arbetet med förbättrat skalskydd flyter på bra trots mindre förseningar vid upphandling av entreprenör.

Målen för produktionskapacitet och totalmängd fosfor som tagits bort ur reservvattentäkten Bornsjön följs upp årsvis. Målet för borttagen fosfor finns det risk att det inte uppnås under 2017 då drifttagning av Bornsjöverket försenades från våren till hösten 2017.

Sammanfattning indikatorer

4

1

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
Fastställd organisation för Stockholms Framtida Dricksvattenförsörjning. Bedömning 1-3	2. Delvis uppfyllt			
Analys Organisationsförändringen 1 april med en ny enhet, strategisk planering, skapar möjlighet för att utarbeta en bolagsövergripande organisation för den framtida dricksvattenförsörjningen. Rekrytering pågår för att stärka upp mot verk och ledningsnät. Arbete pågår med att formera en grupp och analysera vilka frågor som organisationen skall arbeta aktivt med				
Praktisk uthållig produktionskapacitet Norsborg m3/h			12 000	
Praktisk uthållig produktionskapacitet Lovö m3/h				
Borttagen mängd fosfor ur Bornsjön (kg)			300	

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
<p>◆ Plan för kapacitetshöjande åtgärder på vattenverken. Bedömning 1-3</p> <p><i>Analys</i> Huvuddragen för kapacitetshöjande åtgärder är framtagna men arbetet behöver samordnas med dricksvatten distributionen. Arbetet behöver systematiseras och tidsättas för att nå bolagsmålet på lång sikt. Arbetet med statusbedömning av vattenverken är uppstartat och en första genomgång av Lovö vattenverk kommer att genomföras under hösten.</p>	◆ 2. Delvis uppfyllt			
<p>◆ Följsamhet mot handlingsplan för förbättrat skalskydd vid vattenverken</p> <p><i>Analys</i> Arbetet med skalskyddet fortgår. Dock har upphandlingar dragit ut på tiden varför planen är något förskjuten.</p>	◆ 2. Delvis uppfyllt			
<p>◆ Plan för kapacitetshöjande åtgärder på huvudvattenledningsnätet. Bedömning 1-3</p>	◆ 2. Delvis uppfyllt			
<p>● Systematisk kontroll, analys och åtgärder på vattenledningsnätet. Bedömning 1-3</p>	● 3. Helt uppfyllt			

Bolagsmål:

6 Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten

Analys

Projekt SFA fick nytt genomförandebeslut i april med ny budget och förlängd tidplan. Förberedelser har skett inför förhandling i Mark- och Miljödomstolen i början av september. Förberedande arbete med bygg & berg och tunneldrivning pågått med en paus eftersom bygglov försenats för tekniktunnlarna. Ombyggnation av grovreningen pågår med temporär renshantering drifttagning från juni.

Vi har uppnått reningsresultat och klarat miljötillståndets utsläppsvillkor för renat avloppsvatten. Sommarperioden präglas av en stabilare tillväxt med bättre slamegenskaper i verken som påverkar processen gynnsamt. Vi har därför kunnat upparbeta lite marginal inför hösten för att klara riktvärde för kväve. Slamkvaliten har varit stabil och uppfyllt REVAQ kravet. Slam från Bromma har lagrats in för jordbruksspridning.

Den systematiska kontrollen av ledningsnätet går enligt plan med områdesspolning och TV-inspektioner.

Planen med att minska tillskottsvatten är delvis omhändertaget i SFA-projektet, men en fördjupande analys genomförs inom bolaget för att se vilka ytterligare åtgärder som är möjliga att genomföra.

Bräddningsmålet kommer ej att kunna nås på grund av att detta är ett rullande 10-års medelvärde. Vi inväntar nya villkor i samband med vårt nya miljötillstånd. Gällande bräddningar från avloppspumpstationer kommer vi att arbeta med rutinerna, öka ronderingar samt göra grundorsaksanalys av samtliga bräddar

Sammanfattning indikatorer

1
5

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
  Följning av projektplan/beslut för Stockholms Framtida Avloppsrening, bedömning 1-3	3			3
Analys Nytt genomförandebeslut i Kommunfullmäktige i april för Stockholms Framtida Avloppsrening med förlängd tidplan.				
  Uppnådda reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)	3			3
  Uppfyllda REVAQ-krav. Bedömning 1-3	3		3	
 Systematisk kontroll, analys och åtgärder på avloppsledningsnätet. Bedömning 1-3		 3. Helt uppfyllt		

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
 Plan för att minska tillskottsvatten. Bedömning 1-3	 3. Helt uppfyllt			
  Beräknad bräddning från avloppsledningsnätet kbm				325 000
<p>Analys</p> <p>Målet är satt utifrån riktvärdet för bräddningar på ledningsnätet under senaste 10-årsperioden. På grund av ökande nederbörd och förbättrade beräkningsmodeller har inte riktvärdet klarats på ett antal år. Nya villkor kommer att gälla i det nya tillståndet som vi ansökt om, men som ännu inte är beslutat hos tillsynsmyndigheten.</p>				

Bolagsmål:

7 Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall

Analys

Avfallshanteringen har haft stora störningar sedan i somras då det utbröt en olaglig strejk hos en av våra insamlingsentreprenörer. Följdeckterna av strejken var att entreprenören tappade hälften av sina miljöarbetare och har varit tvungen att både rekrytera och hyra in ersättningspersonal.

Den nya personalen har haft svårt att hitta och komma in i soprummen och många kunder har blivit drabbade av utebliven avfallshämtning. Under september har dock läget förbättrats och reklamationsnivåerna närmar sej normala nivåer

Den största utmaningen för Stockholm Vatten och Avfalls del är en 70-procentig insamling av matavfallet till år 2020, vilket kräver stora satsningar på kommunikation, incitament och lösningar för matavfallsinsamling. En sådan lösning är uppförandet av en optisk sorteringsanläggning i Högdalen. Förseningar i detaljplanarbetet innebär risk för följdförseningar för anläggningen i Högdalen. En reviderad matavfallsinsamlingsstrategi togs upp i styrelsen i juni

Sveriges första anläggning för biokol, för behandling av trädgårdsavfall är nu drifttagen och utvärderas löpande.

Två nya automatiska miljöstationer ska placeras ut under året för att öka insamlingen av farligt avfall och skilja det från annat avfall

Under 2017 kommer insamlingen av hushållsavfall att effektviseras genom nya entreprenörsavtal, där varje entreprenör får ett helhetsansvar för ett område. Förberedelser pågår för att så långt som möjligt minimera störningarna vid entreprenadövergången 1:a oktober.

Ärenden för ny hantering av grovavfall samt genomlysning av huvudmannskapet för sopsugsanläggningar tas upp i styrelsen i juni respektive september

Sammanfattning indikatorer

- 1
- 3
- 1

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
Andel matavfall till biologisk behandling (%)	17,7 %	20	30 %	
Analys Avfallskonflikten (vilda strejken) under sommaren har påverkat enhetens arbete med att ansluta nya kunder och insamlingsmängderna. Insamlingsentreprenören för matavfallet har hjälpt till med att hämta restavfall tillsammans med matavfall och därmed fått köra det till förbränning. Mängden matavfall har hittills under året ökat med 13% i förhållande till motsvarande period 2016. Insamlingsmålet på 30% kommer inte att uppnås, årsprognosen beräknas till 22%				
Andel materialåtervinning för avfall som tas	39,02 %	36	37 %	

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Periodens utfall	Målvärde	Årsmål
emot (%)				
Analys Under andra tertialen har andelen avfall till materialåtervinning successivt ökat och ligger nu ganska nära målvärdet. Det är inte bara positivt eftersom ökningen är störst på de fraktioner som företag egentligen inte får lämna på ÅVC:erna men vi ser även en fortsatt god trend avseende plasten till materialåtervinning.				
 Andel återbruk för material som tas emot i insamlingssystem	3,74 %	3	2,8 %	
Analys Återbruksupphandlingarna har dragit ut på tiden. Enligt plan skulle de nya avtalen finnas på plats under juni månad. När avtalen med nya villkor finns på plats förväntas insamlingen ge en ökande trend de sista månaderna av året.				
  Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen vid plockanalyser, %			0,2	
  Mängden hushållsavfall per person			476	
 Insatser för avfallshanteringen självklara del av stadens planering. Bedömning 1-3		 2. Delvis uppfylld		
Analys Arbete med att förankra och skapa delaktighet hos förvaltningar och bolag inom staden avseende stadens mål och visioner för avfallshanteringen pågår, bl a genom informationsträffar med chefer och medarbetare inom de tekniska förvaltningarna. Delar av det strukturerade arbetet kopplat till systemet Ledstången är avbrutet pga att PI och exploateringskontoret arbetar med att sätta strukturen för detta system. När detta är gjort kommer Avfall bli inbjudna för att delta i processen. Detta kommer utvecklas ordentligt om/när SVOA får huvudmannaskap för sopsugar och ledningssamordning blir skarpt läge även för Avfall. Utredningar avseende huvudmannaskap för stationära sopsugar är klara. Styrelseärendet blev klart i juni, kommunicerades därpå av VD inom staden för förankring. Ärende avseende huvudmannaskap för sopsugar går till styrelsen 28/9. Grundstruktur för ny version av "Projektera och bygg för en god avfallshantering" är klar. Grafiska biten kvarstår, och hjälp behövs från kommunikation. Det kan fördröjas pga av hög arbetsbelastning med sopkris. Tidplan bedöms ändå fungera.				